

VECKOBLADET

Nr 10 i webbform

080328

Du är väl medlem?

Som medlem i Amnesty är du varmt välkommen till föreläsningar om mänskliga rättigheter som hålls den första måndagen i varje månad klockan 20 under terminstid. Föreläsningarna ordnas gratis av och för Amnestys medlemmar och hålls i Lundaavdelningens lokal på Östra Vallgatan 61 (vid Botan).

På vårens program står:

Måndag 7 april, kl 20: "Darfur - vems ansvar?" Olof Bäckman, jur dr i folkrätt vid Lunds Universitet.

Måndag 5 maj, kl 20: "Mänskliga rättigheter i Tibet" Erik Törner, IM och Kinasamordnare inom Amnesty.

Har du frågor om föreläsningarna eller andra arrangemang i Lundatrakten kontakta oss gärna genom lund@mail.amnesty.se eller 046-2112003

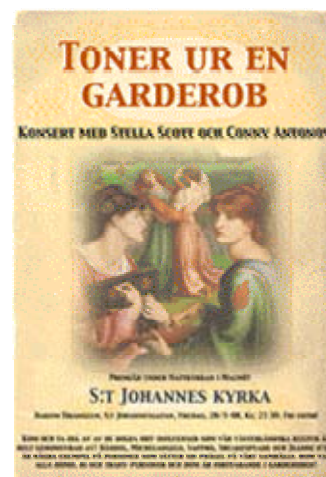

Tips från Jan Hammarlund

Den verkligt framstående och spännande opera- och kabaretartisten Stella Scott framträder i S:t Johannes kyrka i Malmö tillsammans med pianisten Conny Antonov

fredag 28 mars kl 21 30 (fri entré) med en konsert kallas "Toner ur en garderob - dolda hbt-influenser hos bl a Händel, Michelangelo, Sappho, Shakespeare och Jeanne d'Arc m fl".

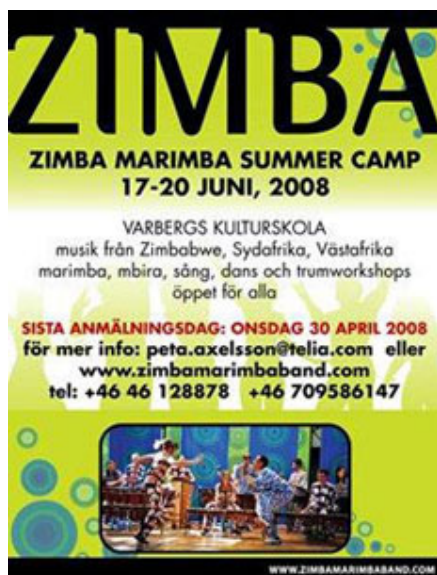
Den 30 mars kl 13 föreläser Stella Scott under rubriken "Allt har sin tid" i S:t Johannes församlingssal på Kapellgatan 6. För mer information om detta ring Ida Wäreborn, tel 27 91 59.

Klimatföreläsning

Ett föredrag återstår i vårens föreläsningsserie om klimatet. "Klimatet och turisterna". Tisdag 1 april kl 19 i Stadshallen. Stefan Gössling, turistforskare vid Lunds Universitet, är en av initiativtagarna till ett forskarupprop mot den växande flygindustrin. Han berättar om turismens påverkan på klimatet. Vi får också inspirerande tips från Tomas Björnsson. Han brukar åka på klimatvänlig semester och har tagit fram inbjudande broschyrer om klimatvänliga resmål för lundabor.

Cykelkommun? II

Sedan någon gång i november 2007 har cykelbanorna i korsningen Dalbyvägen-Tornavägen verkat vara testområde för en kombinerad cykelslalom- och hinderbana. En entreprenör, Elektro-Sandberg, grävde upp cykelbanorna för att sätta upp nya trafikljus. De nya stolparna kom på plats, men inga trafikljus. De gamla stolparna står också kvar. Så la man igen det uppgrävda, men på ett så vårdslöst sätt att de uppgrävda delarna av cykelbanan (cirka 50 meter på ömse sidor om Tornavägen) består av en enda serie djupa gupp. Guppen i kombination med ett stort antal trafikljusstolpar i cykelbanan har gjort den närmast ofarbar. (Se bild som visar den vy som möter den cyklist som färdas i östlig riktning på cykelbanan! Jodå, alla stolparna är placerade i själva cykelbanan.) Så har det alltså sett ut sedan i november. Entreprenören skyller på en underleverantör som inte har kunnat leverera ett fungerande styrsystem för trafikljusen. (Nu i dagarna har entreprenören börjat rota i marken igen, vi får se om någon förändring kommer till stånd).

Men tror någon att samma förhållanden skulle ha fått råda på bilkörbanorna i samma korsning under nästan ett halvårs tid? Om bilar, kryssande mellan en skog av stolpar och gruppande i en svit av djupa diken och höga bulor, tvingats krypa fram i en hastighet motsvarande en fjärdedels gångfart och under stundom, i synnerhet vid snö- och isbeläggning, tvingats stinga ur sitt fordon och dra det framåt för hand?

Men nu var det ju bara cyklister som drabbades. Fortfarande får cyklister (och fotgängare) finna sig att inte vara "riktiga" trafikanter. Så kan det gå till i en kommun som gärna kallar sig "Cykelkommun".

Ulf Nymark

VB har hela listan:
Skåneombud till v-kongress

Det Vänsterpartiets distrikt i Skåne skickar 17 ombud till partikongressen i Norrköping den 6–8 juni. De är, i bokstavsordning:

Peter Ahlbom, pedagog, Helsingborg
Britta Berg, pensionär, Simrishamn
Pål Brunnström, doktorand, Malmö
Tove Hultberg, arbetslös, Malmö
Martina Nilsson, politisk sekreterare, Malmö
Olof Norborg, v-ombudsman, Lund
Anne-Maj Ohlsson, förskollärare, Svalöv
Anita Petersson, kanslist, Hässleholm
Marta Santander, utredare, Lund
Sven-Erik Sjöstrand, politiker, Perstorp
Ruzica Stanojevic, förskollärare,
Patrik Strand, politisk sekreterare, Kristianstad
Henning Süssner, rektor, Landskrona
Angelica Svensson, ingenjör, Lund
Morgan Svensson, politisk sekreterare, Malmö
Sara Svensson, högskolestuderande, Malmö
Heidi Ukkula Grönlund, vårdstuderande, Landskrona

Formellt ska ombudslistan fastställas genom poströstning bland medlemmarna, men det är alltså en formsak. Skulle man vilja driva kampanj för någon av den 17 andra kandidaterna finns det inget distriktsövergripande forum för detta. Medlemsbulletinen Menander, som presenterade kandidaterna, utkommer inte med något mer nummer före valet. Det finns alltså ingen chans för någon annan att tränga sej före.

Ombuden bar alltså i realiteten beslutats av distriktets valberedning. Den är i sin tur nominerad av föregående års partistyrelse.

Jag har angett kandidaternas nuvarande sysselsättning. Det visar att fyra av de 17 är partifunktionärer. En arbetar på partiets egen folkhögskola medan en lever på politikerarvoden och –pension.

En fördel med en samlad Skåneberedning är ju möjligheten att garantera en bra fördelning när det gäller kön, ålder, yrke etc. Samt geografisk fördelning, men man konstaterar att partiföreningen i Trelleborg åter har glömts bort, liksom den i praktiken gjordes på riksdagslistan. Nackdelen är förstås att medlemsdemokratin blir högst formell. Bilden förstärks av ett inåtvänt parti(distrikt), till stor del kontrollerat av ett antal partifunktionärer, som till över 90 procent får sin försörjning av det allmänna, det vill säga av den kapitalistiska statsapparaten för att tala marxistiska.

Jag konstaterar detta utan någon starkare värdering. Det är ungefär likadant i andra partier.

Men man blir trött.

Gunnar Sandin

Kommentar till Lucifer I

Signaturen Lucifer frågar om man får säga som Villy Søvndal eller om man då närmat sig Pia Kjærsgaard och finner själv språkbruket befriande. Reaktionerna på SF-ordförandens "klarspråk" kanske kan stämma till eftertanke: En förstasida i kamporganet Jyllands-Posten och Fogh Rasmussens "Välkommen hem!" Uppenbarligen slår han an en ton i den danska debatten. De våldsamma demonstrationerna har skrämt många. Men är hårda ord rätt väg? Att slå följe med Kjærsgaard?

Visst kan ett verbalt raseri ibland kännas befriande. Men den retoriska spiral man samtidigt är med att skruva upp är förödande för den politiska diskussionen. Politisk polarisering ovanpå socialt utanförskap stärker extremisterna på ömse sidor. Vilka åtgärder krävs för en verklig integration och samhörighet i dagens Danmark - eller för den delen Sverige, där Lucifer och jag verkar?

Det är en relevant fråga. När man med övriga majoritetssamhällets politiska etablissemang pekar ut en minoritets extremister som det allt överskuggande problemet, då är man med att flytta fokus från en extrem regeringspolitik. De små och få blir huvudproblemet och makten går fri.

Slutligen detta att dra till Saudiarabien om man är oenig med en Søvndal, en Fogh Rasmussen eller en Kjærsgaard är ett lågt argument. Någon som minns "Dra till Sovjet du din jävel!", som "argument"?

Anders Davidson

Kommentar till Lucifer II Om Villy Søvndals befriande ilska

I VB nr 9/08 skriver Lucifer några rader som förtjänar en kommentar. De handlar om danska SFs förbluffande framgång i opinionsmätningarna. Beror den på den nye ledaren Villy Søvndal och hans "befriande ilska" mot den ortodoxa islam-organisationen Hizb ut-Tahir, frågar Lucifer.

Men Søvndals attack var inte ett uttryck för principiell religionsfientlighet. Enligt hans egen utsago handlade det om den i Danmark så avgörande demokratifrågan: han angrep Hizb ut-Tahir för att inte acceptera den danska demokratin och för att förespråka en islamisk samhällsform. Ungefär som det var med kommunisterna i Sverige på 50-talet: de rättade sig efter demokratins spelregler, men verkade för införandet av en annan samhällsform. När jag hörde Søvndals utrop ("...dra åt helvete...res hem till ert eget samhälle..." etc) så mindes jag vad man sa till kommunisterna när jag var barn: "ni är en fara för demokratin...ni borde förbjudas... ni har inte här att göra... flytta till ert eget paradiset...!"

Søvndals framgångar började emellertid inte med angreppet på Hizb ut-Tahir. Han och hans parti hade redan tidigare börjat sända nya signaler i invandringsfrågorna. Resultatet lät inte vänta på sig. Man gick från 6 % i 2005 till 13 % i senaste valet till 17-18 % för att så, efter angreppet på Hizb ut-Tahir, nå upp till hela 20 %. Strålände tider för ett litet vänsterparti! Hur var det möjligt?

I en radiointervju gjorde Søvndal några viktiga förtydliganden. SF hade just anslutit sig till Dansk Folkepartis krav på att de invandrargång som bränt bilar, sopbehållare och skolor

skulle straffas dubbelt. Utöver den lagenliga påföljden skulle ungdomarnas föräldrar/familjer tvingas betala samhällets kostnader för skadegörelsen. Intervjuaren ställde då den utmärkta frågan: hur ser du på BZ-arna och de autonoma från ungdomshuset, som ju också hade bränt sopbehållare, bilar och byggnader sedan deras ungdomshus hade rivits? Skall också deras föräldrar betala skadegörelsen? Skall de kanske också utvisas ur landet?

Nej, det tyckte inte Sövnadal. Visserligen hade de vållat minst lika mycket skadegörelse, men skillnaden var att dessa ungdomar ju inte var främmande för dansk demokratiuppfattning, och att deras förstörelse inte var uttryck för fientlighet mot demokratin, utan kanske tvärtom skulle förstås som en protest mot demokratis brister. det handlade alltså inte om skadegörelsen som sådan, utan om den allt djupare kulturklyftan mellan invandrarna och den danska befolkningen. De som motsätter sig kravet på kulturell inordning och underkastelse ("assimilation") kan dra åt helvete och skall helst resa "hem" så snart som möjligt. Det var denna appell som gjorde sådan dundersuccé.

Alla politiska bedömare från höger till vänster har varit eniga om att SFs nya linje i invandrarfrågan är taktiskt motiverad. Sövnadal, den gamle DKP-veteranen Ole Sohn, som nu är ordförande för SFs grupp i Folketinget, och de övriga i den inre kretsen har gjort bedömningen, att i längden kommer vi ingen vart om vi inte går danska folket till mötes i den så avgörande invandringsfrågan. Vi är ju trots allt ett demokratiskt parti, så varför skulle vi inte lyssna till folkets krav?

Jag tror på denna taktikhypotes, men det är inte hela sanningen. Jag tror också att Sövnadal var ärlig när han svarade på intervjuarens avslöjande fråga. I dagens Danmark handlar det alltmera om detta: är du på danska folkets sida eller stödjer du de krafter som hotar och undergräver det danska samhället och dess starka nationella gemenskap. Var står du i den avgörande "etniska" konflikten (eller som man ofta säger, konflikten mellan "os danskere" och "de etniske")? Jag tror att Sövnadal som så många andra progressiva människor i Danmark själv upplever att valet står mellan assimilation och exklusion. SF har under de senaste åren gjort listan över nödvändiga integrationsåtgärder allt längre.

Nu är det egentligen bara Enhetslistan och enstaka traditionalister i de gamla partierna som inte har anslutit sig till denna enhet över politiska blockgränser, klassklyftor, könsklyftor och regionala kulturskillnader. Den manifesteras på de mest märkvärdiga sätt, som nu senast när man i folketinget i bred enhet antog en nationell s.k. demokrati-kanon. Omvärldens hårda kritik av Danmarks politik i invandrings- och integrationsfrågor snarast stärker denna fatala sammanhållning kring danska kulturvärden.

Jag tror att det är ett högt spel för SFs del. För inte så länge sen lyckades Vänsterpartiet mer än tredubbla sina opinionssiffror genom att signalera en ny politik, som slog an i medierna och appellerade till nya väljargrupper på tvärs av traditionella politiska gränser. Efter några härliga år mojade medvinden och uppsplitande inre strider följde. I Danmark kan det gå på samma sätt. Det finns många i SF som är djupt oroade över att deras parti har övertagit Dansk Folkepartis politik i den just nu avgörande politiska frågan, och att detta har skett utan föregående debatt i partiets interna organ.

I Lucifers text tycker jag mig finna en förtjusning över denna utveckling. Det fick mig att skriva dessa rader.

Herman Schmid

Arbetarkultur. Mig äger ingen

”Jag var första barn på dagis. Hade pappa mycket att göra på jobbet var han där innan det ens öppnat.

- Det kommer snart nån, sa han och släppte av mig utanför porten.”

Välfärdssamhället

Citatet är hämtat ur Åsa Linderborgs bok *Mig äger ingen*.

Klockan var sju. Farfar hade varit och väckt både Åsa och hennes pappa. Nu stod hon ensam och frös i mörkret utanför dagiset innan kokerskan kom och släppte in henne och gav henne O'boy och Mariekex. På eftermiddagen hämtade pappa henne.

”När pappa kom till dagis stannade han i tamburen. Jag klädde på mig snabbt. Fröknarna sa några vänliga ord och han svarade blygt. Hans tacksamhet över barnomsorgen och de som arbetade där var gränslös.”

Detta är välfärdssamhället, det som byggdes upp under 70-talet av bland andra Camilla Odhnoff, som vi berättade om i förra numret av vb. Det löser inte alla problem, men det har gjort mycket som tidigare var omöjligt möjligt. Det blev möjligt för Åsas pappa Leif Boris Andersson att ta hand om sin dotter, trots att han var en ensam förälder som heltidsarbetade i ett tungt jobb. För Åsa fanns de kommande åren den möjliga vägen genom dagiset, sedan grundskolan (ny på 70-talet), sedan gymnasiet och till slut universitet och doktorsexamen. Aldrig lätt, men möjlig.

Sveket mot mannen

Men boken handlar framför allt om pappan. Man kan fundera över varför den är så gripande. En del av förklaringen finns i gestaltningen av pappans upplevelse av sveket mot hans förväntningar, samhällets (och utvecklingens) svek mot honom, hans arbete, hans ideal och hans mansroll. Detta är något som drabbat många män under 1900-talets senare hälft och som vi känner igen och kan relatera till. Åsa ger oss den första på en gång närgångna och stora berättelsen om en av dem. Men Leif Boris Andersson ville inte räknas in som representant för ett kollektiv. Honom ägde ingen.

De svikna männen finns inte bara i Sverige. Susan Faludi berättar om dem i sin bok *Ställd. Sveket mot den amerikanske mannen*. Det handlar om en samhällstragedi där utvecklingen sprungit ifrån en hel generation arbetande män, en hel generation fäder.

Arbetarkulturen

Åsa berättar inte om sin mamma, men hon är närvarande i skildringen av morföräldrar, mostrar, morbröder och andra släktingar i en internationellt förgrenad storfamilj med kommunistiska, intellektuella och kulturella traditioner. Storfamiljen – eller slakten - utgör ett socialt nätverk både för henne själv och för hennes pappa. Den visar på den arbetarkultur som en gång fanns. Jag tror den finns än. Åsa Linderborgs bok är ett exempel.

Jag påmindes om arbetarkulturen häromdagen när jag gick ner i soprummet, Vårvädersvägen 4. Där finns inte bara sopkärl utan också en bokhylla där man kan ställa böcker man inte längre vill behålla och kanske byta till andra som man länge tänkt läsa. Jag har gjort bådadera.

Den här gången hittade jag en sliten praktbok, Presidentskan, av Leopoldo Alas Clarin, i översättning av Peter Landelius, utgiven på Arbetarkulturs förlag 1986. Vem som köpt och ägt den framgick inte. Men i den linderborgska familjens hem fanns den nog. Den kanske inte lästes av alla, för det är en stor krävande roman om en liten spansk stad i slutet av artonhundratalet, skriven av Leopoldo Alas (Clarin var en pseudonym), som 49-årig dog omkring år 1900. Det fanns troligen mer omedelbart pockande läsning 1986, året då Palme blev mördad, men den är ett exempel på de stora ambitionerna på förlaget Arbetarkultur, ambitioner som under 70-talet gav oss de tre delarna av Peter Weiss Motståndets estetik, den

bästa och mest detaljerade beskrivningen av arbetarrörelsens historia före och under andra världskriget, den gången underlag för en bred debatt i vpk.

Hur ska jag någonsin kunna förklara

Kenneth Kvist var officiant vid Leif Boris Anderssons begravning 2001. Många av oss känner honom som en klok röst i debatterna om socialism och demokrati. Han besökte en gång vårt hem i samband med 1 maj-firande, tror jag. Han hade med sig tvärflöjten. Spelade han tillsammans med Röda Kapellet? I alla fall spelade han på flöjten när Åsas pappa begravdes.

I slutet av boken skriver Åsa: ”Hur ska jag någonsin kunna förklara för dem (Leifs barnbarn, Åsas barn) hur det känns att somna bredvid en utarbetad kropp som andas såväl svett, öl och ensamhet som en trotsig dröm om solidaritet och rättvisa.”

Leif blev drygt 60 år. Åsa redovisar obduktionsprotokollet som i detalj berättar om hans utslitna sjuka kropp.

Boken finns att köpa i pocket till två tredjedelar av priset för en biobiljett.

Gunnar Stensson